

DIRİLİŞ POSTASI

us ile savaşı ki taşıdığı için Ukrayna'ya uçuşa yasak bölgede oluşturulmuş

25 Ağu 2016 - 15:46 - Analiz-Yorum G: 22 Oca 2021 - 15:59

Türkiye-ABD ilişkilerinde düğüm çözülecek mi?

ABONE OL

Google News

15 Temmuz'daki başarısız darbe girişimi öncesi Türk- Amerikan ilişkileri iyi bir yerde değildi. Ama o tarihten sonra daha da kötüleşti.Amerika bir yön...

15 Temmuz'daki başarısız darbe girişimi öncesi Türk- Amerikan ilişkileri iyi bir yerde değildi. Ama o tarihten sonra daha da kötüleşti.Amerika bir yöntem olarak Suriye konusundaki anlaşmazlıklarla yüzleşmek yerine bunları kontrol altında tutarak Türkiye ile problemlerini çözebileceğini düşünüyordu. Ama şimdi bu problemten kaçınmak yerine yüzleşmek gerektiği ortada...ABD Başkan Yardımcısı Joe Biden'ın Türkiye'yi ziyaretinde gündemi dört ana konu meşgul etti..Birincisi, Türk yetkililerinin ve artık muhalefet partileri ile beraber genel kamuoyunun da başarısız darbe girişiminin arkasındaki el olarak kabul ettiği Fetullah Gülen'in Türkiye'ye geri iadesi ile alakalı. Ankara Başsavcılığı'nın darbe girişimi öncesi Gülen örgütü ve üyeleri ile alakalı sürmekte olan bir soruşturması vardı ve 26 Mayıs 2016'da Milli Güvenlik Kurulu tarafından da Türkiye'nin milli güvenliğine tehdit olarak yasaklanması için; resmi olarak FETÖ (Fetullahçı Terör Örgütü) adı altında kabul edilmişti.

Gülen'in iadesi ve inandırıcılık

Tutuklanan darbe girişimcileri tarafından verilen ifadelerde de herhangi bir şüpheye yer bırakmadan FETÖ'nün darbe girişiminin arkasında olduğuna dair kanıtlar var. Türkiye ve Amerika arasında

1981'den beri yürürlükte olan ve siyasi suçlamaları kapsamayan geri iade anlaşması uyarınca, Türkiye Amerika'ya konu ile alakalı kapsamlı dosyalar göndererek Gülen'in geri iadesi için resmi talepte bulundu. Bunu takiben Amerika'da zaman alacak bir yasal süreç olması beklenebilir. Artan hassasiyetlere uygun bir şekilde bu durumun Türk toplumuna anlatılması gerekiyor. Biden'ın ziyareti öncesi Amerika Adalet Bakanlığı'ndan bir heyet mevkidaşları ile konuyu tartışmak için Türkiye'ye geldi. Fakat, Türkiye'den bakıldığı zaman, Amerika'nın geri iade konusunda kayıtsız davrandığına dair bir algı var. Bu algı doğru veya yanlış olsa da, Amerikalı yetkililerin Türk mevkidaşlarını bu konuyu ciddiye aldıklarını ve işlemlerin hızlandırılacağı konusunda inandırmaları gerekiyor.

Suriye ve YPG düğümü

İkinci önemli konu, Suriye'deki savaştaki son durum ve Amerika destekli ilerleyen YPG ağırlıklı olan Suriye Demokratik Güçleri (SDG) olacaktır. SDG, Menbiç'i DAES'ten aldığı zaman, Türkiye'nin kırmızı çizgisini ihlal etmiş ve YPG, Fırat'ın doğusunda kalmamıştı. Türkiye bu durumu Amerika'nın bu bölge DAES'ten temizlendikten sonra YPG'nin Fırat'ın doğusuna geçeceği konusundaki vaadiyle tolere etmişti. Bu çok kolay kırılabilir vaat, YPG'nin kuzeye doğru Türkiye sınırına yaklaşması ile tutulmamış oldu ve Türkiye'nin Suriye'deki YPG ve DAES hedeflerine sınır ötesi top atışlarına sebebiyet verdi. Türk orduları Cerablus'un yakınındaki sınır bölgesine yığılırken, Türkiye YPG'nin Mare ve Cerablus arası DAES bölgelerini ele geçirip Türk sınırı boyunca o bölgeyi kontrol altına almasını engelleyeceği konusunda bir uyarı vermiş oluyordu. Türkiye 24 Ağustos itibarıyla Cerablus'un DAES'ten temizlenmesi için hareket başlattı. Türkiye, YPG ve Türkiye içinde terör dalgası oluşturan PKK'yı bir ve aynı gördüğünden dolayı, 915 km'lik Suriye sınırı boyunca bir YPG kontrolünde bir bölge görmek istemiyor ve bunu milli güvenlik önceliği kabul ediyor. Amerika da gerçekte bunu böyle görüyor olmasına rağmen, Suriye içinde DAES'e karşı savaşta başka dayanabilecekleri bir kara gücü olmadığından dolayı YPG'yi eğitmeye ve desteklemeye devam ediyor. Bu tutum ise Türkiye ile olan ilişkilerini zora sokuyor. Türk liderleri ve Biden arasındaki en dikkatli ele alınması gereken konulardan biri de DAES'in boşalttığı alanları kimin kontrol edeceği ile alakalı. Türkiye'ye göre bu YPG olmayacak. Ama onlara alternatif olarak da muhalif güçlerin uzakta olmaları ve zayıf olmaları nedeniyle çok sayıda seçenek bulunmuyor. Belki BM tarafından Türkiye'nin de katılacağı veya komuta edeceği bir barış gücü konuşlandırılabilir. Türkiye'nin 'Fırat Kalkanı' operasyonu ile Cerablus'a girmesi, bu çözümü daha da gerçekçi kılabilir. Türk-Rus yakınlaşmasının yaşandığı bu zamanlarda, Rusya'nın hem Güvenlik Konseyi'nde daimi üyeliği olması ve Esed rejimi üzerinde etkili olması bu şansını arttırabilir.

İncirlik ile ilgili kaygılar

Üçüncü olarak, Amerika'nın Türk ve Amerika hava kuvvetleri tarafından kontrol edilen İncirlik Hava Üssü hakkında endişelerinin ele alınması geliyor. Darbe girişimden sonra üste elektriklerin kesilmesi ve darbe gecesi kaçak F-16'ların yakıtlarını ikmal eden uçakların üstten kalkmasına izni veren üssün Türk komutanının darbeci olarak tutuklanması, Amerikalı analistlerin üste bulunan nükleer silahların güvenliği ile ilgili endişelenmelerine yol açmıştır.

Dördüncü konu ise

Amerika'nın Türkiye hakkındaki kamu diplomasının acil bir şekilde düzeltilmesi gerekliliğidir. Darbe girişiminden sonra Amerika'daki resmi ve gayriresmi tepkilerin çoğu Türkiye'de artan Amerika karşıtlığına sebep oldu. Üste çift yetenekli savaş uçaklarının olmaması nedeniyle, bu bombalar orada sadece konuşlandırılmak amaçlı bulunuyor. Ayrıca, bu bombalar kod olmadan aktive edilemez. Bununla beraber, bu silahların gündeme gelmesi, oradaki bulunuş amaçlarını da sorgular hale getirdi. Bu bombaların ana amacı caydırıcılıksa, kime karşı caydırıcılık için düşünülmüştür? Bu

bombaların sembolik olarak Türk-Amerikan stratejik ortaklığını güçlendirdiği düşünülse de, darbeden sonra orada tutulmasından gelecek yarar ile alakalı sorgulamaların artmasına da sebebiyet verebilir. Bu üs ayrıca Suriye'deki DAEŞ'e karşı yürütülen hava saldırıları için de ana operasyon merkezi. Bu açıdan Türk Amerikan işbirliği için hayati öneme sahip. Amerika'nın DAEŞ'i Suriye ve Irak'tan temizlemek konusunda ne kadar odaklı ve sıkı bir yol haritasına sahip olduğunu düşünürsek, koalisyon güçlerinin İncirlik'te uçuşlarını devam ettirebilmesi için müttefiki ile ilişkilerini düzeltmeye çalışması Amerika'ya bağlıdır.

ABD kamu diplomasisini düzeltmeli

Birçok ölümlere ve yaralılara sebep olan bir darbe girişiminin halk tarafından püskürtülmesinden sonra yaşanan ulusal travma zamanında bile 'bu Türkiye'de laikliğin/demokrasinin sonu mu' gibi sorular, Türkiye'nin muhalefet, hükümet ve hatta kutuplaşmış bir toplumdaki insanların bir araya gelerek ulusal birliktelik sergilemelerine karşı çok duyarsız ve kötü bilgilendirme sonucu ortaya çıkan sorulardır. Amerikan liderleri Türkiye'yi yeni bir ışık altında görmeyi beceremezse ve kendi seçtikleri 'arkadaşları' ile görüşmeyi tercih edip, demokratik olarak seçilmiş hükümet ve liderleri 'sevmedikleri' için angaje etmeyi reddeder bir tavır ile devam eder ve Türkiye'nin DAEŞ, PKK ve FETÖ örgütleri ile olan mücadelesine kayıtsız kalırsa, bu iki müttefik arasındaki mesafe daha da artabilir. Ama burada aklın yolu birdir sözüne inanıp, müttefiklik ilişkilerinde aklın ve mantığın galip geleceğine ümitle bakmak gerekir.

"Dikkatle ele alınması gereken konulardan biri de IŞİD'in boşalttığı alanları kimin kontrol edeceği ile alakalı. Türkiye'ye göre bu YPG olmayacak ama çok seçenek de yok. Belki BM tarafından Türkiye'nin de katılacağı veya komuta edeceği bir barış gücü konuşlandırılabilir. Türk-Rus yakınlaşması bu şansı arttırabilir."

Kaynak: Al Jazeera

Analiz: Prof. Dr. Gülnur Aybet, Bahçeşehir Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı

15 Temmuz Demokrasi Gecesi

25 Ağu 2016 - 15:46 - [Analiz-Yorum](#)

Yorum yaz

 TAKİP ET

Sitemizdeki dış bağlantılar referans amaçlıdır, dış bağlantıların içeriklerinden kuruluşumuz sorumlu değildir

Kuruluş Hakkında

Künye Bilgileri

Yayın İlkeleri

Haber İhbar

Reklam Ver

İletişim

© 2022 Diriliş Postası Tüm Hakları Saklıdır

[Veri Politikası](#) [Kullanım Şartları](#)

+90 (212) 550 90 05

dedi

